

Digikehittämisen ja digitalisaation lainsäädännölliset reunaehdot

Kuntamarkkinat 2021

ldas@twitter.com

Hallinnon digitalisaatio

- Mikä hallinto? Mikä digitalisaatio? Miten digitalisaatio?
- Tässä esityksessä puhutaan hallintoasian käsittelystä, viranomaisen hallintotehtävän suoritustavan muuttamisesta ja digitalisista ratkaisuista

Esimerkkejä hallinnon digitalisaatiosta

- Hoidon tarpeen arviointi
- Jonotusjärjestelmiä
- Chatbotit neuvonnassa
- Omaolo

Neuvonta ja palvelu

Valmistelu

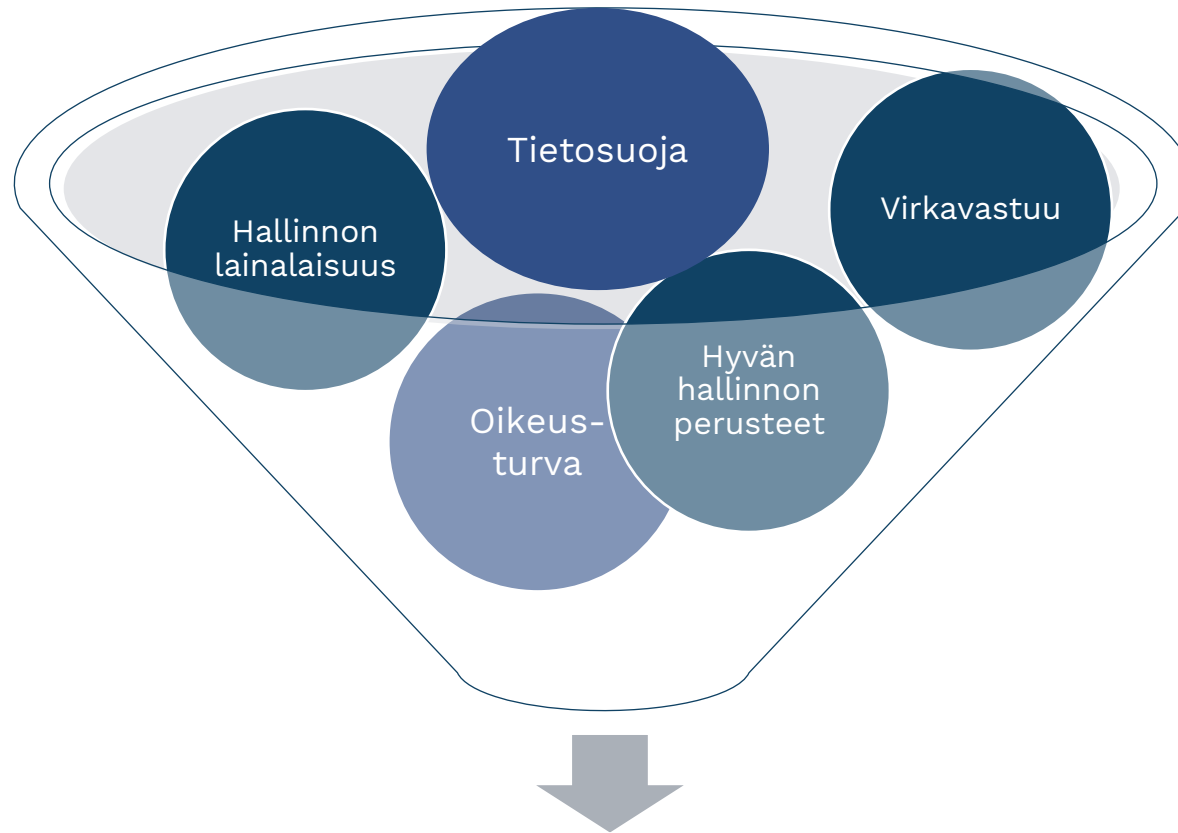
- AI:n ja automatisaation käyttö valmistelussa, avustavassa roolissa: laskelmat, ennakoinnit, massa-datan analyysit jne
- Käyttö, jolla on vaikutuksia hallinnon asiakkaille – segmentointi, profilointi jne .

- Verottajan päätökset
- Eläkeyhtiöt pitkällä
- Kuntien mahdollisuudet:
- Maksut
- Paikan osoituspäätökset
- Koulumatkaetu jne

Päätöksenteko

Tiedoksianto

- Automatisoitu tiedoksianto
- Informointi automatisoidusti tiedoksiannon tukena

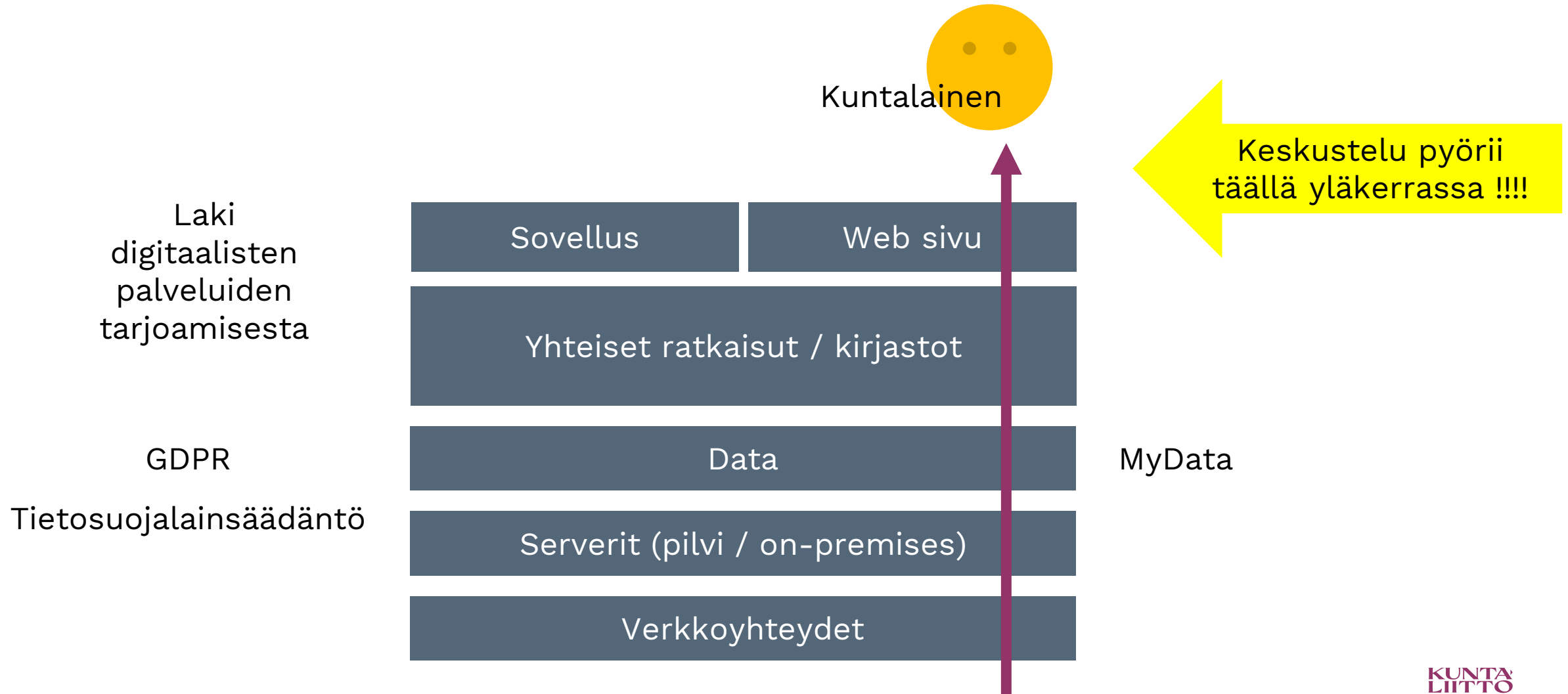
Automatisoitu päätös ja palveluautomaatiikka

Tietojärjestelmien käyttöä koskeva sääntely hallinnollisessa päätöksenteossa?

Nykyinen lainsäädäntö

- Hallinnon yleislait antavat reunaehdot asioiden käsittelylle hallinnossa
 - Hallintolaki, julkisuuslaki, tietosuojasäntely jne
 - Kuntalaki kuntien erityissäntely
 - Sektorikohtainen säntely
- Digitalisaation erityissäntely
 - Digipalvelulaki
 - Tiedonhallintalaki jne
- Hallinnon digitalisoinnista ja yksittäisten asioiden käsittelystä digimenetelmin ei ole erillistä säntelyä, joten yleislainsäädännön reunaehdoilla mennään.

Digitaalinen pino (Digital stack)

Missä rajat?

- GDPR: Oikeus kieltäytyä automaattisesta käsittelystä
 - Poikkeus: Jos kansallinen lainsäädäntö sallii.
- Kuka vastaa tietojärjestelmän tekemisistä? Virkavastuun kohdentaminen.
 - Syrjivä pohjadataa, väärä tulkinta jne
 - Omaolon virhearvio, tai käsittelyvaikeuksia hoidon tarpeen arvioinnissa.
- Hallintolain reunaehdot päällimmäisenä voimassa.

Tulossa?

- Kansallinen automaattista päätöksentekoa salliva säännös hallintolakiin.
 - OM:n työryhmä
- Lakitasoista sääntely tietojärjestelmävastuista, virkavastuun kohdentamisesta ja vastuu tietojärjestelmien hankinnasta ja kehittämisestä.
 - VM:n työryhmä
- Digitaalisten ratkaisujen käyttö hallinnon avustavissa rooleissa melko vapa. Raja menee toimien oikeusvaikutuksissa – silloin tarkempi sääntely olemassa.
 - Sallittu myös oikeusvaikutusten kanssa – kuitenkin tarkemmat vaatimukset.
 - Rajattu pois esimerkiksi itseoppivan tekoälyn käyttöä yhdessä oikeusvaikutusten kanssa.
- HUOM! Kliininen toiminta ei kuulu hallinnon yleislakien soveltamisalaan.

KUNTA LIITTO